

Список використаних джерел

1. Добрава, Т.Г. Трудова міграція громадян України. Економіка і суспільство, (17), 70–80. 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/70.pdf
2. Фединак, Г.С. Правові підстави виконання роботи іноземцями в Україні: проблема неформальної зайнятості і трудової міграції. Право і регіони, (3), 10–20. 2018. URL: <https://pd.onu.edu.ua/article/view/149587>
3. International Labour Organization. ILO and international labour migration. 2022. URL: <https://www.ilo.org/media/275161/download>

*Науковий керівник – Табацкова Г.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ АГРОПІДПРИЄМСТВА В ПІСЛЯКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Янковська Ю.В.

ЗВО спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

Мартинюк В.П.

**аспірант другого року навчання спеціальності «Економіка»,
Миколаївський національний аграрний університет**

Під впливом глобальних кризових процесів агропідприємства зазнають значних труднощів у раціональному використанні наявних ресурсів. Традиційні системи управління ресурсним потенціалом виявляються недостатньо гнучкими й не забезпечують адаптації до нових економічних реалій. У післякризовий період особливої актуальності набуває впровадження інноваційних моделей управління, які здатні підвищити продуктивність, економічну стійкість і конкурентоспроможність аграрних підприємств.

Аграрний сектор є одним із провідних чинників економічного розвитку України, формуючи продовольчу безпеку та експортний потенціал держави. Проте наслідки воєнних дій, кліматичні зміни, порушення логістичних ланцюгів

і нестача ресурсів зумовлюють необхідність системного переосмислення методів управління. Відновлення аграрного виробництва в післякризових умовах потребує переходу від традиційних до інноваційно орієнтованих моделей ресурсного менеджменту, що поєднують технологічні, фінансові та організаційні інновації [1].

Інноваційні моделі управління ресурсами - це комплексні системи, спрямовані на ефективне планування, використання та контроль матеріальних, трудових, фінансових і інформаційних ресурсів підприємства. Їх характерною ознакою є використання цифрових технологій, аналітики великих даних, інтернету речей, а також стратегічного прогнозування ризиків. Такі підходи не лише дозволяють оперативно реагувати на зміни середовища, а й передбачати їх, формуючи сценарії розвитку підприємства на довгострокову перспективу [2].

Одним із ключових напрямів є цифровізація аграрного виробництва. Використання GPS-навігації, безпілотних літальних апаратів, сенсорів вологості, систем моніторингу стану ґрунтів і рослин забезпечує збір і аналіз великої кількості даних у режимі реального часу. Це дає можливість зменшити втрати ресурсів, підвищити точність агротехнологічних операцій і зберегти екологічну рівновагу, що є критично важливим у післякризовий період відновлення.

Точне землеробство - ще одна ефективна модель управління ресурсами. Вона дозволяє оптимізувати процеси на рівні окремих ділянок поля, використовуючи аналітичні платформи для дозування насіння, добрив і засобів захисту рослин. У період відновлення агропідприємства, коли ресурси обмежені, така технологія забезпечує отримання максимально можливого результату при мінімальних витратах [3].

Не менш важливим напрямом є енергозбереження та впровадження відновлюваних джерел енергії. Використання сонячних панелей, біогазових установок, енергоефективних систем поливу та логістики знижує собівартість продукції, підвищує енергетичну незалежність і сприяє сталому розвитку аграрного виробництва.

Суттєву роль відіграють інноваційні логістичні системи, які базуються на цифрових платформах для моніторингу й оптимізації транспортних маршрутів, а також на блокчейн-технологіях, що гарантують прозорість постачань і якість продукції. Такий підхід особливо важливий у період відновлення ринку, коли швидкість реагування на попит визначає конкурентні переваги підприємства.

Окремої уваги заслуговує застосування біотехнологій у сільському господарстві - використання біодобрих, біологічних засобів захисту рослин і селекція нових сортів, стійких до кліматичних змін. Це сприяє не лише підвищенню врожайності, але й екологізації виробництва, що відповідає європейським стандартам сталого розвитку [2].

Отже, інноваційні моделі управління ресурсами агропідприємства є важливим чинником відновлення галузі після кризи. Їх впровадження забезпечує ефективне використання наявних ресурсів, мінімізацію ризиків, підвищення рентабельності та зміцнення конкурентних позицій України на світовому аграрному ринку. Поєднання цифровізації, енергоефективності, логістичних інновацій і біотехнологій створює основу для формування адаптивної та стійкої системи управління, здатної забезпечити сталий розвиток аграрного бізнесу навіть в умовах глобальної нестабільності.

Список використаних джерел

1. Міньковська А. В., Молчанов А. С. Теоретичні аспекти інноваційного менеджменту в підвищенні ефективності діяльності аграрного підприємства. *БізнесІнформ*. 2023. № 8. С. 295-300.

2. Назаренко С. А., Холод В. М., Садовий М. В. Інноваційні підходи до управління та комунікацій в сучасних агропромислових підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-180>.

3. Петруха Н. М., Каращенко В. С. Управління розвитком аграрної галузі в контексті сучасних економічних тенденцій. *Академічні візії*. 2024. Вип. 31. С. 1-12.